

**Besættelsestidshistorisk selskab
for
Thy og Vester Hanherred**

Nyhedsblad nr 59

April 2010

Bestyrelsen

Formand:	Erik Ansø	97991054
Næstformand:	Erik Andersen	97933536
Sekretær:	Tage Nordensgaard	97982125
Kasserer:	Jens C Grud Sørensen	97961656
Medlem:	Knud Arne kristensen	97936444
Medlem:	Jens Andersen	97961736
Suppleant:	Esben Kaagaard	97926820
Revisor:	Jens Sauer	97981248
Revisorsup.:	K Starch Lauritsen	97923292

www.bsth.dk

Selskabets formål er:

At fremme interessen for forskning i besættelsestidens historie i Thy og Vester Hanherred.

- At holde forbindelse mellem personer og grupper i området, der arbejder med parallelle problemer indenfor besættelsestidens historie i Thy og Vester Hanherred.
- At søge den lokale besættelsestidshistorie formidlet til befolkningen gennem tæt samarbejde med museer og lokalhistoriske arkiver.
- At udgive et nyhedsbrev med nyt om arbejdet i Selskabets regi og om dets resultater.

Redaktør og web-master: jens@grud-s.dk

ordinær **generalforsamling** afholdes som følger:

**Torsdag den 22/4 2010 kl 1930 på Museet, Molevej,
Hanstholm**

Dagsorden:

- Valg af dirigent
- Aflæggelse af formandens beretning
- Forelæggelse af det reviderede regnskab
- Behandling af forslag - forslag der ønskes behandlet skal være formanden i hænde mindst 2 uger før.
- Fastsættelse af kontingent (for 2011)
- Valg af bestyrelse og revisorer. - :På valg
 - Erik Ansø
 - Tage Nordensgaard
 - Knud Arne Kristensen
 - Suppleant Esben Kaagaard
 - Revisor Jens Sauer
 - Revisorsuppleant K Starch Lauritsen
- Fastsættelse af selskabets organisation
(Valg til aktivitetsudvalget)
- Eventuelt

pbv Erik Ansø

***"Som en ekstra attraktion.....,
vil Historisk Skytteforening Nordvestjylland medbringe
gamle våben fra før 1945,
både til at beundre, og røre ved."***

Efterlysning

Et kvindeligt Medlem af den tyske Værnemagt i Thisted har anmeldt, at hun Tirsdag den 24. November 1942 Kl. ca. 18,45 i Nærheden af Stadion i Thisted er blevet overfaldet af 3 dansktalende Mandpersoner, der knæblede hende og slæbte hende ned til Badeanstalten ved Fjorden, hvor de forsøgte at udøve Sædelighedsforbrydelse imod hende.

Da dette mislykkedes, kastede de hende i Fjorden, og da hun forsøgte at redde sig ved at svømme, kastede de Sten efter hende.

Deres Signalement beskrives saaledes:

Alle 3 temmelig sat af Alder, uordentlig paa-klædt og alle iført Træsko; den ene, der var mindre end de andre, var iført hvid Murerkasket, og en af dem var iført Overfrakke og Hat.

For Oplysninger, der kan føre til Gerningsmændenes Paagribelse, udsættes en Ducør paa indtil 10,000 Kr., der udbetales efter Politiets nærmere Bestemmelser.

Henvendelser med Oplysninger sker til Kriminalpolitiets Kontor i Thisted, Telefon Thisted 900, eller nærmeste Politimyndighed.

Politimesteren i Thisted Købstad m. v., den 25. Novbr. 1942.

E. B R I X.

Overordentlige Foranstaltninger.

Bekendtgørelse fra Politiet.

Efter at et kvindeligt Medlem af den tyske Værnemagt har anmeldt, at hun Tirsdag Aften den 24. d. M. Kl. ca. 18,45 ved „Stadion“ i Thisted har været Offer for en Sædelighedsforbrydelse, begaaet af 3 dansktalende Personer, har den tyske Standortlæster i Thisted forlangt foretaget følgende Foranstaltninger, som herved i Medfør af Lov Nr. 21 af 4. Februar 1871 § 7 bekendtgøres:

Al Færdsel og Trafik indenfor Thisted bymæssig bebyggede Omraader, Gader, Pladser og Veje er forbudt fra Kl. 19 indtil Kl. 5 den følgende Morgen.

Indenfor samme Tidsrum skal alle offentlige Lokaler — herunder Butikker, Forlystelsessteder, Beværtninger og Biografer — holdes lukkede

Undtaget fra Forbudet er Personalet ved:

Politiet, Postvæsenet, Kommunens Administration, Gas-, Vand- og Elektricitetsværkerne, Telefonvæsenet, Sygehuse, endvidere Læger, Sygeplejepersonel samt Jordemødre, Brandvæsenet og Redningskorpserne, endvidere Personer ved Transport af Mælk og Levnedsmidler, Jernbanernes og Automobilruterne Personale samt Personer, som ankommer med Tog og Omnibusruterne, og som stiger om fra disse Trafikmidler eller tager til deres Hjem eller til Hotel.

Det skal dog være tilladt Hoteller at modtage tilrejsende Gæster til Overnatning.

Personer, som i Henhold til foranstaaende er berettigede til Færdsel, eller som formener sig berettigede dertil, maa inden Kl. 15 henvende sig personligt paa Politistationen, hvor de vil faa udstedt Særpas, som dog kun vil være gyldigt i Forbindelse med det almindelige Legitimationskort.

Samtlige Autobusser skal efter Mørklægningstidspunktets Indtræden køre direkte til eller fra Frederikstov, hvor al Omstigning fra Autobusserne finder Sted.

Enhver, som indenfor de foran nævnte Klokkeslet antræffes paa Gade, Vej eller Plads uden at være i Besiddelse af det nævnte Særpas og Legitimationskort, vil blive anholdt og straffet efter Loven.

De tyske uniformerede Værnemagtspatrouillier saavel som dansk Politii har Ret til at faa forevist Kortene.

Politistationen har Telefon Nr. 900.

Endvidere oprettes der Hjælpepolitivagter i Jernbanestationens Ventesal samt ved Autobussernes Ankomststed paa Frederikstov.

POLITIMESTEREN I THISTED KØBSTAD M. V., den 25. November 1942.

E. BRIX.

Da Thisted blev nummer et....

Hermed er det antydnet at Thisted sjældent optræder som nummer et, ja beskedenhed og tilbageholdenhed er en dyd, og var det ikke mindre under besættelsen, -den der lever skjult lever godt(og Thisted levede godt under besættelsen).

Men i et tilfælde var Thisted by meget fremtrædende ikke mindst hos den tyske værnemagt, så fremtrædende at Thisted blev den første by hvor der blev erklæret undtagelsestilstand (udgangsforbud).

Den pågældende sag var helt til tops hos værnemagten, se noterne - som venligst er stillet til rådighed af Museumscenter Hanstholm.

Vi giver ordet til redaktør Clemmen Brusgaard som det fremgår af Krigsdagbogen:(den oprindelige retskrivning er bibeholdt)

anm.:

Krigsdagbogen blev skrevet under besættelsen af Clemmen Brusgaard, redaktør på Socialdemokraten, men først udgivet efter befrielsen, så indholdet er ucensureret, hvilket ikke kan siges om indholdet i de daglige aviser, de var i høj grad selvcensurerede. Forstået på den måde at hvis værnemagten ikke kunne gotere udlægningen af dagens tekst, så kunne der vanke flere ugers karantæne, hvor avisen ikke måtte udkomme.

Dette skete ikke for nogen af de 3 aviser som udkom i Thisted under besættelsen.

**THI
BY**

Mørklægningen begynder

I Aften Kl. 16,30 og varer til Kl. 7,15
Færdselslygterne tændes 16,21, og
slukkes 8,02.

**Færdselsforbud
i Thisted.**

Fra Kl. 19 er al Færdsel
forbudt, og Butiker, Restau-
rationer etc. skal være
lukket.

Paa Grund af en Episode i Aftes
Kl. ca. 18.45 ved Dragsbækvej i
Thisted, hvor et kvindeligt Medlem
af den tyske Værnemagt skal have
været Genstand for grov Vold fra
tre dansktalende Arbejders Side,
er fra i Dag indført Nat-Færdsels-
forbud i Thisted By.

Vi henviser til omstaaende Be-
kendtgørelse fra Politiet, ifølge
hvilken ingen uden særlig Tilladel-
se fra Politiet maa færdes ude i
Tiden fra Kl. 19 til Kl. 5. Butiker,
Restorationer, Biografer etc. skal
lukke Kl. 19.

Passagerer vil faa Tilladelse til
at lærdes fra og til Jernbane og
og Rutebiler. Færdselsforbudet
kontrolleres af Politiet, ligesom
tyske Patruljer udsendes. Der er
til Thisted ankommen ca. 50 Politi-
betjente fra Aalborg foruden Mand-
skab fra Sikkerhedspolitiet og
Kriminalpolitiets tekniske Afdeling
i Aalborg og Undersøgelsen an-
gaaende Forbrydelsen paabegynd-
tes i Aftes.

Alle Aftenmøder i Byen maa
indtil videre aflyses.

24. November 1942

*Under Thisted Byraads Møde i
Aftes blev Borgmester Iversen
kaldt bort til en Forhandling med
den tyske Værnemagt.
Politimesteren var ogsaa tilkaldt.
og det meddeltes dem, at et
kvindeligt Medlem af den tyske
Værnemagt samme Aften Kl.
18.45 paa Dragsbækvej i
Nærheden af Stadion var bleven
overfaldet af tre dansktalende
Arbejdere. De kneblede hende og
slæbte hende ned til Stranden.
hvor de forsøgte Voldtægt, og da
dette mislykkedes kastede de
hende i Vandet. Da hun forsøgte
at komme i Land. smed de Sten
efter hende saa hun maatte
svømme et Stykke for at komme i
Land. Voldsmændene mentes at
have været berusede.*

*Den tyske Kommandant forelagde
nogle Betingelser der var fastsat
efter Forhandling med den tyske
Overkommando i København. Al
Færdsel i Byen skulde forbydes i
Tiden Kl. 1630 og 5 og alle
Butiker. Restorationer, Biografer
etc. skulde lukke i samme
Tidsrum. Der skulde trykkes
Proklamationer til Befolkningen og
udloves Dusør for Oplysninger,
der førte til Sagens Opklaring. og
Udgifterne herved skulde
paalægges Thisted By som Bod.
Da denne Salve var afleveret
forlod Kommandanten
Mødet. **Note 1***

Bekendtgørelse fra Politiet.

Efter at et kvindeligt Medlem af den tyske Værnemagt har anmeldt, at hun Tirsdag Aften den 24. d. M. Kl. ca. 18,45 ved Stadion i Thisted har været Offer for en Sædelighedsforbrydelse, begaaet af 3 dansktalende Personer, har den tyske Standortlæster i Thisted forlangt forslaget følgende Foranstaltninger, som herved i Medfør af Lov Nr. 21 af 4. Februar 1871 § 7 bekendtgøres:

Al Færdsel og Trafik indenfor Thisted bymæssigt bebyggede Omraader, Gader, Pladser og Veje er forbudt fra Kl. 19 indtil Kl. 5 den følgende Morgen.

Indenfor samme Tidsrum skal alle offentlige Lokaler — herunder Butikker, Forlystelsessteder, Beværtninger og Biografer — holdes lukkede.

Undtaget fra Forbudet er Personalet ved:

Politiet,
Postvæsenet,
Kommunens Administration,
Gas-, Vand- og Elektricitetsværkerne,
Telefonvæsenet,
Sygehuse, endvidere Læger, Sygeplejepersonel samt Jordemødre, Brandvæsenet og Redningskorpserne,
endvidere Personer ved Transport af Mælk og Levnedsmidler, Jernbanernes og Automobilruterne Personale,
samt Personer, som ankommer med Tog og Omnibusruterne, og som stiger om fra disse Trafikmidler eller tager til deres Hjem eller Hotel.
Det skal dog være tilladt Hoteller at modtage tilrejsende Gæster til Overnatning.
Personer, som i Henhold til foranstaaende er berettiget til Færdsel, eller som formener sig berettiget dertil, maa inden Kl. 15 henvende sig personligt paa Politistationen, hvor de vil faa udstedt Særpas, som dog kun vil være gyldigt i Forbindelse med det almindelige Legitimationskort.

Samtlige Autobusser skal efter Mørklægningstidspunktets Indtræden køre direkte til eller fra Frederikstov, hvor al Omstigning fra Autobusserne finder Sted.

Enhver, der indenfor de foranstaaende Kløkketider antræffes paa Gade, Vej eller Plads uden at være i Besiddelse af det nævnte Særpas og Legitimationskort, vil blive anholdt og straffet efter Loven.

De tyske uniformerede Værnemagtspatruljer, saavel som dansk Politi har Ret til at faa forevist Kortene.

Politistationen har Telefon Nr. 900.

Endvidere oprettes der Hjelpepolitivagter i Jernbanestationens Ventesal samt ved Autobussernes Ankomststed paa Frederikstov.

POLITIMESTEREN I THISTED KØBSTAD M. V., den 25. November 1942.

E. Brix.

I Morges Kl. 9 holdt Byraadet ekstraordinært Møde, hvor Borgmesteren redegjorde for Situationen og det vedtoges at forsøge at faa Færdsel tilladt i Tiden indtil Kl. 19 eller 20. Det lykkedes ogsaa at faa Forbudet udsat til Kl. 19.

Voldsaffæren ved Dragsbæk.

Politikommisær Himmelstrup ankommen.

Politikommisær Himmelstrup og Statsadvokaten for særlige Anliggender, Troels Hoff, ankom i Morges til Thisted for at overtage Ledelsen af Undersøgelserne i Voldssagen fra Dragsbæk. Den store Styrke af fremmede Kriminalbetjente, der helt overbefolker Kriminalpolitiets Lokaler i „Frederiksborg“, flytter i Dag ned paa Raadhuset, hvortil hele Arbejdet vedrørende denne Sag henlægges.

Bladenes Opfordringer til Personer, som har passeret Dragsbækvej Tirsdag Aften Kl. 18—19, om at melde sig til Kriminalpolitiet, har ikke givet store Resultater. Der har meldt sig et Par Stykker, men forøvrigt havde Politiet i Forvejen afhørt en lang Række Personer, der bor ved Dragsbækvej eller som havde passeret Gerningsstedet omkring det kriminelle Tidspunkt. Der er ialt afhørt over 100 Personer, men foreløbig bevarer Politiet streng Tavshed om de Oplysninger, der er indhentet, og om, hvorvidt der er fundet Spor af de skyldige.

Det maa haabes, at det lykkes snart at laa Sagen opklaret, saaledes, at de for den stedlige Befolkning meget generende Restriktioner kan blive hævet, og enhver, der maatte være i Stand til at give Oplysninger af Interesse for Sagen, bør omgaaende henvende sig til Kriminalpolitiet, Tilf. Thisted 900.

Fra Aalborg ankom i Nat ca. 50 Politibetjente foruden Folk fra Sikkerhedspolitiet og Kriminalpolitiets tekniske Afdeling, som foretager Undersøgelsen angaaende den anmeldte Forbrydelse, som Politiet dog ikke fik Kendskab til før ca. 2 Timer efter, at den var sket. Der er foretaget Afhøringer af et halvt Hundrede Personer, der bor ved Gerningsstedet eller som færdedes paa Vejen omkring det paagældende Tidspunkt, men saa vidt vides har ingen hørt eller set noget til Overfaldet.

28. November 1942

Politikommisær Himmelstrup og Rigsadvokaten for særlige Anliggender. Troels Hoff, ankom i Gaar Morges til Thisted hvor en

Mærklægningen begynder
i Aften Kl. 16,30 og varer til Kl. 7,15
Færdselslygterne tændes 16,21, og
slukkes 8,08.

Færdselsforbudet hævet.

I Dag meddeler Politimesteren i Thisted, at Forbudet mod Færdsel i Byen efter Kl. 19 er hævet med øjeblikkelig Virkning. I Aften kan Færdsel, Møder, Forestillinger osv. altsaa foregaa normalt.

Forbudet, der udstedtes i Onsdags, har været gældende i tre Dage.

Undersøgelserne i Voldssagen fra Dragsbæk er stadig ikke afsluttede.

vældig Sværm af Kriminalbetjente arbejder med. Afhøringer og Undersøgelser i Dragsbækaffæren .Der var i Forvejen ankommen to Mand fra Sikkerhedspolitiet og med særlig Tilladelse til at afhøre Medlemmer af den tyske Værnemagt. Andre end disse to maa ikke afhøre Dramaets Hovedperson den tyske Kvinde.Der har været foretaget meget indgaaende Undersøgelser ved Stranden i Dragsbæk, og der er afhørt mindst 100 Personer som bor i Nærheden af Gerningsstedet eller som har passeret der forbi Tirsdag Aften omkring det Tidspunkt da Overfaldet skal være sket. Om Resultaterne af disse Afhøringer foreligger

der endnu intet, men saa vidt man kan forstaa, har det ikke været Politiet muligt at finde nogen, der har hørt eller set det mindste til noget usædvanligt.Der er trukket Vod i Fjorden etc. for at finde en Taske, som Damen skal have tabt i Vandet men den er vistnok ikke fundet. Himmelstrup vil forsøge at rekonstruere hele Dramaet og det vil saa vise sig, om der kommer noget ud af det.Det er lidt vanskeligt for vi andre at tro rigtig paa Historie idet der er en ret stor Færdsel paa Dragsbækvej. ikke mindst tyske Soldater til og fra

Alvorlig Straf for et Medlem af Værnemagten.

Paa Grund af Afgivelse af en falsk Anmeldelse.

Der meddeles til Ritzaus Bureau: Medlem af den tyske Værnemagt Emma Schmidt, der gjorde Tjeneste under Værnemagten i Thisted, er 1. December af Feltkrisretten blevet idømt 1 Aars Fængsel paa Grund af Afgivelse af en falsk Anmeldelse.

I Dommens Præmisser fastsaaes det, at Emma Schmidt som Følge af Mindreværdskomplekser i Forholdet til sin Mand har foretaget Selvmordsforsøg, idet hun sprang i Vandet i Limfjorden. Hun opgav imidlertid sit Selvmordsforsøg, svømmede tilbage til Strandbredden og vendte i fuldstændig gennemblødt Tilstand tilbage til det Hjem, hvor de kvindelige Medlemmer af Værnemagten bor. Hun vovede ikke at tilstaa Sandheden, men erklærede derimod, at tre Danskere havde forsøgt Voldtægt overfor hende og derefter kastet hende i Vandet.

Da hun opretholdt denne Paastand i Form af en tjenstlig Melding overfor sin Foresatte, skændedes der hende Tiltro, og der blev saavel fra de tyske som fra de danske Myndigheders Side indledet en omfattende Undersøgelse. Endvidere blev der truffet vidtrækkende og alvorlige Forholdsregler overfor Befolkningen i Thisted By.

Den Anklagede har saaledes forsætligt afgivet en urigtig tjenstlig Melding og derved uagtsomt hidført betydelig Fortræd. Derved har den tyske Værnemagts Anseelse lidt alvorlig Skade. Som Følge heraf har Krigsretten bestemt sig for en haard Frihedsstraf for den hidtil ustraffede og i sin Tjeneste velanskrevne Anklagede og har anordnet hendes øjeblikkelige Arrestation og Overførelse til Kvindefængslet i Hamborg.

Fliegerhorst og det er mærkeligt at slet ingen har observeret noget. Der skal være Folk. som har opholdt sig ved eller passeret Stedet ganske faa Minutter før eller efter 18.45 da Overfaldet skal være sket. Det er naturligvis muligt, at Damens Forklaring er rigtig, og vi haaber, Sagen bliver virkelig opklaret. Der er udlovet en Dusør af indtil 10.000 Kr. for Oplysninger der fører til Voldsmændenes Paagribelse. og disse Penge skal Thisted By betale - hvis de kommer til Udbetaling. Tillige ønskede den stedlige Kommandant - formentlig med den Øverstkommanderendes Godkendelse - at der paalagdes Thisted By en Bod af 50.000 Kr. Politimester Brix nægtede imidlertid at underskrive denne Del af Proklamationen angaaende Efterlysningen. og den udgik derfor.

Note 2

I Udenrigsministeriet hævder man, at Kravet ikke er fremsat. Det maa altsaa ikke være kommet til Regeringen.

I Eftermiddag ophævedes Færdselsforbudet, der nu har varet i tre Dage, og saa gaar Livet atter sin nogenlunde normale Gang.

30. November 1942

Affæren fra Dragsbæk er fuldt opklaret. Det var - hvad man fra første Færd maatte formode - Film det hele. Det var Politimændene ogsaa hurtigt klar over, og den paagældende Dame, Fru Emma Schmidt, maatte vedgaa, at hun aldeles ikke var bleven overfaldet.

Note 3

Hun har forsøgt at drukne sig, idet der har været ægteskabelige Momenter i Sagen. Hun er 22 Aar og gift med en Feldwebel ved Dragsbæk. Vandet har saa været for koldt. og hun er kravlet i Land. Da hun kommer dyngvaad hjem til Kammeraterne~ finder hun paa Overfaldshistorien for at dække over de virkelige Begivenheder.

Det tør jo nok antydes, at Byen morer sig lidt over Historien, men det gør de tyske Myndigheder naturligvis ikke. Obersten, der foranledigede det store Postyr, afrejste omgaaende til Berlin og kommer næppe mere til Thisted.

5. December 1942

Fra tysk Side meddeles nu officielt. at Fru Schmidts Anmeldelse var false og at hun - da den tyske Værnemagts Anseelse ved Affæren har lidt alvorlig Skade - er Idømt et Aars Fængsel og sendt til Afsoning i Hamborg.

Note 4

21. December 1942

Fra Ministeriet har Thisted Byraad modtaget Meddelelse om, at Chefen for den tyske Generalstab i Damnark paa den tyske General von Hannekens Vegne over for det danske Udenrigsministerium har udtalt sin dybe beklagelse af at der i Thisted blev iværksat Foranstaltninger paa Grundlag af Fru Schmidts falske Anmeldelse.

Noter:

1)

BA-MA, RM 45 III/49

bl. 289

Marbef.Daen H 14491 AI v. 25.11.42

Fernschrift til K.i.A. dän. Westk.

Bef. Daen. ordnet mit Ia 515/42 v. 25.11.42 an:

Am 24/11 1942, 1845 Uhr, ist eine allein gehende

Nachrichtenhelferin der Luftwaffe in Tisted an einsamer Wegstelle kurz vor der Stadt von 3 Daenen ueberfallen und in den Limfjord geworfen worden. Sie hat sich durch schwimmen gerettet.

Ich bestimme, dass von sofort ab nachrichtenhelferinnen der Wehrmacht dienstlich oder ausserdienstlich bei Dunkelheit oder auf einsamen Wegen nicht mehr einzeln, sondern stets zu mehreren, und zwar mindestens zu zweien, ihre Unterkunft zu verlassen haben. Dasselbe wird sich fuer sonstige weibliche Wehrmachtangestellte empfehlen, soweit angenommen werden kann, dass sie der Bevoelkerung als deutsche Wehrmachtangestellte bekannt sind.-
gez. v. Hanneken.

2)

Bl. 290

Marbef.Daen G 16261 AI v. 26.11.42

Fernschrift til K.i.A. Nordj, K.i.A. dän. Westk., Inselkdt. Bornholm, K.i.A. Südj.

Vorg.: Marbef. Daen H 14491 v. 25.11.-

Trubef. hat verfügt:

a) Fuer daenische Bevoelkerung Straszenverbot wahrend Verdunklungszeit.-

b) 10000 DKR Belohnung fuer Ergreifung der Taeter.

c) 50000 DKR Busze fuer Stadt Thisted bei Nichtgreifung der Taeter.=

3)

Bl. 291

Marbef.Daen G 16740 AI v. 3.12.42

Fernschrift til K.i.A. Nordj., K.i.A. dän. Westk., Inselkdt. Bornholm, K.i.A. Südj.

Vorg.: Marbef.Daen. H 14491 v. 25.11. und G 16261 AI v. 21.11.

Untersuchung hat ergeben, dasz Nachrichtenhelferin Ueberfall vorgetaesuscht hat, um Selbstmordversuch zu verschleiern.=

4)

Bl. 303

Marbef.Daen G 16740 AI v. 10.12.42

Fernschrift til K.i.A West

Die Nachrichtenhelferin der LW. ist zu 1 Jahr Gefaengnis
verurteilt.=

Tyske stemningsrapporter fra Lyngby fra 1942

af Jens Andersen

Under besættelsen skulle de lokale, tyske kommandanter hver eller hver anden måned indsende stemningsrapporter til deres overordnede. I beretningerne skulle de indberette om forholdet til de danske myndigheder og lokalbefolkningen samt de indre forhold indenfor garnisonerne. Hensigten med beretningerne var, at hærens Øverstkommanderende i sit hovedkvarter på d'Angleterre skulle kunne følge med i, hvordan stemningen udviklede sig i selv landet fjerneste afkroge.

I det tyske militærarkiv i Freiburg findes et større antal sådanne stemningsberetninger fra hele landet. Stemningsberetningerne dækker perioden fra efteråret 1940 til udgangen af 1942, idet størstedelen dog er fra 1942. En del af disse stemningsberetninger findes også som fotokopi i Rigsarkivet.

Selvom store del af stemningsberetningerne er meget formaliserede og stereotype, er de interessante kilder. De giver os nemlig en samtidig beskrivelse af, hvordan de tyske soldater opfattede forholdet til danskerne ude i garnisonerne rundt om i landet, bl.a. ved Thys kyster. Når man læser beretningerne på tværs får man indtrykket af at der var meget store regionale og lokale forskelle på, hvordan forholdet var mellem tyskerne og lokalbefolkningerne. I hovedstaden og de større byer beskrives forholdet generelt som korrekt og køligt - hvis ikke direkte fjendtligt, mens det i en række af de små kystsamfund angiveligt var direkte hjerteligt.

Særligt interessante er beretningerne fra Lyngby da forholdene i det lille fiskerleje er ualmindeligt godt kendte takket være Knud Madsen Nielsens interessante erindringsbog "Verdenskrigen i Lyngby" og en artikel med interviews med nogle af de tyske soldater (Sydthy Aarbog 1995 s. 6-15).

Stemningsrapporterne fra Lyngby bekræfter til fulde de ovennævnte beretninger om, at de tyske soldater havde det godt med Lyngbys lokale indbyggere. De giver samtidigt et indblik i, hvilken vægt, der blev lagt på at give soldaterne afveksling i den monotone vagttjeneste ude i klitterne.

Nedenfor gengives tre af batterichef, kaptajn Kelders, beretninger fra 1942 i deres fulde omfang.

Den 18.3.1942

Garnisonskommandant Lyngby Ref.: Deres skrivelse af 2.3.42 Vedr.:
Befehlshaber Danemark Abt.Ic af 30.8.40

Til garnisonsområdefører Thisted

Til ovenstående anførte skrivelse indsendes følgende beretning:

1.) Forholdet til de danske myndigheder og politi er godt.

2.) Forholdet til befolkningen på stedet er fortrinligt. Batteriets medlemmer bliver af befolkningen, hos hvem de før færdiggørelsen af kvartererne lå i kvarter gentagne gange inviteret og beværtet på det hjerteligste. Befolkningens stemning er god. For landsbyboerne er det en glæde, når de kan tilbyde soldaterne der, som det er Dem bekendt, ligger afsides fra trafikken, lidt afveksling.

3.) Fritidsforholdene for de herværende tropper (Hærkystbatteri 522 og kystvagt Grønbakke) lader tilbage at ønske. I de tre måneder, batteriet har ligget i stilling her, har der kun en gang den 11.3.42, fundet et arrangement sted, som soldaterne var meget betaget af. Allerede med henblik på at batteriets medlemmer på grund af den store afstand (38 km) til den nærmeste større by Thisted, så godt som ingen lejlighed til at komme der, forekommer en velfærdstjeneste, særligt med biografforestillinger meget nødvendig. Efter min mening er velfærdstjenesten ved en lille garnison mindst lige så vigtig som i de større byer hvor de indkvarterede enheder hele tiden på mange måder har muligheder for afveksling og stimulans.

[underskrevet] Kelders Kaptajn og garnisonskommandant

Kilde: Rigsarkivet. Håndskriftssamlingen XVI (Danica 203), pakke 68 læg 915

den 29.5.1942

Garnisonskommandant Lyngby Ref.: Deres skrivelse af 2.3.42 Vedr.:
Befehlshaber Danemark Abt.Ic af 30.8.40

Til garnisonsområdefører Thisted

Til ovenstående anførte skrivelse indsendes følgende beretning:

1.) Forholdet til danske myndigheder og til politiet er godt.

2.) Forholdet til befoLkningen i Lyngby garnison er meget godt.

3.) Med hensyn til fritidsaktiviteter har jeg hele tiden meldt, at disse lader meget tilbage at ønske. I løbet af seks måneder har kun fundet et eneste arrangement sted her. Batteriets medlemmer kan ikke for tiden gives orlov til Thisted eller andre større byer hvor der hver uge gennemføres adskillige arrangementer. Jeg anmoder derfor indtrængende om. at der oftere henlægges fritidsarrangementer hertil således at batteriets medlemmer, der for tiden har en meget anstrengende vagttjeneste, i det mindste hver fjerde uge, og ikke hvert halve år, kan bydes på en afveksling.

[underskrevet] Kelders Kaptajn og garnisonskommandant

Kilde: Militærarkivet i Freiburg, RW 38197

den 27.7.1942

Garnisonskommandant Lyngby Ref.: Deres skrivelse af 2.3.42 Vedr.:
Befehlshaber Danemark Abt.Ic af 30.8.40

1.) Forholdet til danske myndigheder og til politiet er som tidligere godt

2.) Forholdet til befolkningen i Lyngby garnison er fortræffeligt.

3.) Med hensyn til fritidsaktiviteter meldes, at der er indtruffet en væsentlig forbedring i form af filmforevisninger hver fjortende dag i beretningsmåneden.

[underskrevet] Kelders Kaptajn og garnisonskommandant

Kilde: Militærarkivet i Freiburg, RW 38J98

'Allo 'Allo! Signalmiddel træf

BSTH har hermed fornøjelsen, at invitere ejere af, og folk med interesse i gamle signalmidler og deres brug, til en uformel og social sammenkomst for "Signalrosser" og "gammelt ragelse". Vi har afsat lørdag den 29. maj fra kl. 10 til 18(+). Vi mødes på Fjerritslevgården Vandværksvej 6 i Fjerritslev.

Træffet vil være åbent for alle, men bortset fra vore egne medlemmer, indbydes kun over "nettet" og indbudte vil bl.a. være medlemmer fra BUMUS, HJV og Atlantvoldsforum. Så må man selv informere videre ud, til dem som kan være interesserede.

Med signalmidler er der primært tænkt på signalmateriel fra krigens tid, både de allieredes, tyskernes og dansk/modstandsbevægelsens. Det være sig radioer, telefoner, omstilleborde, linjemateriel og andre former for kommunikationsmidler. Det er tanken at du kan medbringe dine effekter og evt. reservedele andre kan få glæde af. Du kan også komme med din viden og/eller interesse. I vil selv som deltagere være med til at forme dagen. Vi vil denne dag ikke bare beundre, men så sandelig også bruge materiellet i deres rette sammenhæng (det er nu engang sjovere at tale i telefon, når der er andre at tale med, nogen at blinke til, eller morse med). Vi kan hjælpe hinanden med at få tingene til at virke, og give gode råd, og måske slå en handel af. De eneste fastlagte punkter, bliver en telefon-/liniebygnings"øvelse" med central og alt hvad der kan kobles sammen, og så spisning. Resten skulle gerne komme af sig selv, altså med hovedvægt på hyggeligt og uformelt samvær. Skulle det blive en succes, vil vi fra BSTH gentage træffet.

Vigtigt: *Det er med dansk lovgivning ikke tilladt at bruge radiosendere uden at man har licens. Overtrædelse kan medføre konfiskation.* Det behøver dog ikke holde nogen tilbage for at tage apparater med.

§

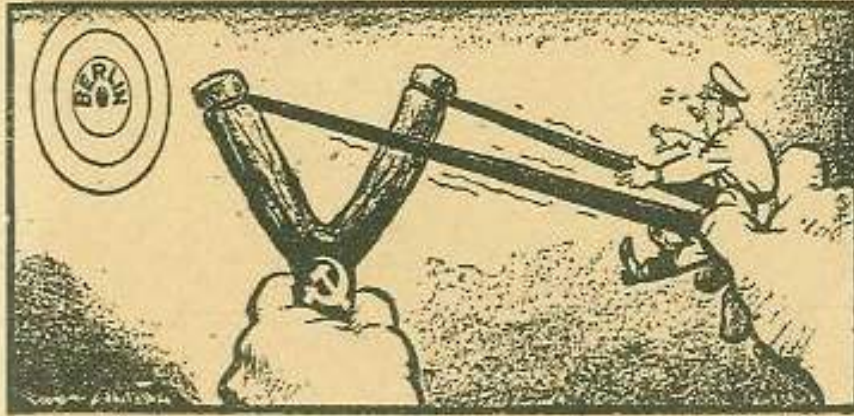
Selve arrangementet: Holdes på den meget egnede "Fjerritslevgård" som vi har til rådighed hele lørdagen. Våbenmester har lovet at lukke op for depotet, som også er et lille museum. Her vil også være ekstra kabeltromler, liniebygningsmat mm. Batterier er nok det sværeste, vi kan måske bruge D-batt., loddekolbe og gode ideer.

Der er et fint køkken til rådighed, men for dem der ikke gider tænke på frokosten selv, kan vi bestille godt belagte håndmadder til 18 kr. /stk. Til dem der vil spise med til aftensmad kl. 18 bestilles der en gang skipperlabskovs til 80 kr. Tag selv evt. selv drikke med, vi skal dog nok opstille en kasse øl og vand til hørerpris. Til eftermiddagskaffe, samt uforudsete udgifter tager vi en 20,er.

Officielt slutter dagen ved aftenspisningen, men vi bliver ikke smidt ud, så vi må se hvordan det videre forløber ☺. Der skal dog lige ryddes op og fejes inden vi går ☹. Som en lille ekstra service til dem der gerne vil forske videre i området dagen efter, kan jeg have 3-4 mennesker sovende i Tømmerby, først til mølle princippet.

Tilmelding nødvendig, senest 22. april, eller efter aftale. Oplys om der ønskes frokost (antal madder), aftensmad, og evt. overnatning.

MVH BSTH / Erik Ansø (ex. signalinstruktør ☺)
Tlf.: 97 99 10 54 – e-mail: eansoe@gmail.com

Elastisk Krigsførelse.

(Goebbels er begyndt at anvende Betegnelsen »Elastisk Krigsførelsen om Tyskernes Tilbagetog i Sovjetunionen.)

»Daily Mirror«, England.

»Jeg har fanget en Bjørn, men den vil ikke slippe mig!«

»Daily Express«, England.

ÅRSPLAN BSTH 2010

<u>Dato</u>	<u>Tid</u>	<u>Hvad</u>	<u>Hvor</u>	<u>For hvem</u>	<u>Leder/Arrangør</u>
<u>02-jan</u>	-	<u>blad</u>	-	-	<u>jcs</u>
<u>21 jan</u>	<u>1930</u>	<u>Aktivitetsudvalgsmøde</u>	<u>622</u>	<u>Aktudv</u>	<u>Esben</u>
-	-	-	-	-	-
<u>28 jan</u>	<u>1930</u>	<u>Bestyrelsesmøde</u>	<u>MCH</u>	<u>Bestyrelse</u>	<u>Ansø</u>
<u>25 feb</u>		<u>UDSAT til 11 nov</u>	<u>MCH</u>	<u>Alle</u>	<u>Jens A-SES</u>
-	-	-	-	-	-
<u>14 mar</u>		<u>Forårstur Fredericia - telegrafm.</u>	<u>Se indb</u>	<u>Alle</u>	<u>Aflyst/udsat</u>
<u>18 mar</u>	<u>1930</u>	<u>Aktivitetsudvalgsmøde</u>	<u>Tømmerby</u>	<u>Aktudv</u>	<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>25 mar</u>	<u>1930</u>	<u>Bestyrelsesmøde</u>	<u>MCH</u>	<u>Bestyrelse</u>	<u>Ansø</u>
<u>1 apr</u>	-	<u>blad</u>	-	-	<u>jcs</u>
-	-	-	-	-	-
<u>22 apr</u>	<u>1930</u>	<u>Generalforsamling</u>	<u>MCH</u>	<u>Alle</u>	<u>Ansø</u>
<u>'26 maj</u>	<u>1900</u>	<u>Tur Hjørdemål</u>			<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>'29 maj</u>	-	<u>Tele træf 10 - 18</u>	-	-	<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>'30 maj</u>	<u>1400</u>	<u>Avismotion Hanstholm</u>	<u>MCH</u>		<u>2*Jens</u>
-	-	-	-	-	-
<u>2 juli- 4 juli</u>		<u>Køretøjstræf</u>	<u>MCH</u>	<u>Alle</u>	<u>MCH</u>
SOMMERFERIE					
<u>1 aug</u>	-	<u>blad</u>	-	-	<u>jcs</u>
-	-	-	-	-	-
<u>19 aug</u>	<u>1930</u>	<u>Aktivitetsudvalgsmøde</u>	<u>Tømmerby</u>	<u>Aktudv</u>	<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>26 aug</u>	<u>1930</u>	<u>Bestyrelsesmøde</u>	<u>MCH</u>	<u>Bestyrelse</u>	<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>28 aug</u>	-	<u>Sommertur "Karup ?"</u>	<u>?</u>	<u>Alle</u>	<u>?</u>
-	-	-	-	-	-
<u>14 okt</u>	<u>1930</u>	<u>Aktivitetsudvalgsmøde</u>	<u>622</u>	<u>Aktudv</u>	<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>28 okt</u>	<u>1930</u>	<u>Bestyrelsesmøde - årsplan 2011</u>	<u>MCH</u>	<u>Bestyrelse</u>	<u>Ansø</u>
-	-	-	-	-	-
<u>1 nov</u>	-	<u>Blad</u>	-	-	<u>jcs</u>
-	-	-	-	-	-
<u>11 nov</u>	<u>1930</u>	<u>Temaaften "FLAK"</u>	<u>MCH</u>	<u>Alle</u>	<u>Jens A</u>
-	-	-	-	-	-
<u>28 nov</u>	<u>1330</u>	<u>Juleafslutning</u>	<u>MCH</u>	<u>Alle</u>	<u>Best.</u>
JULEFERIE					